

Termeljünk többet!

Ha kukoricatermesztésének jövedelmét tetemesen fokozni óhajtja, rendezkedjék be a kitűnően bevált gépüzemű **amerikai rendszerre.**

Vesse kukoricáját az

„**AVERY JUNIOR PLANTER**”

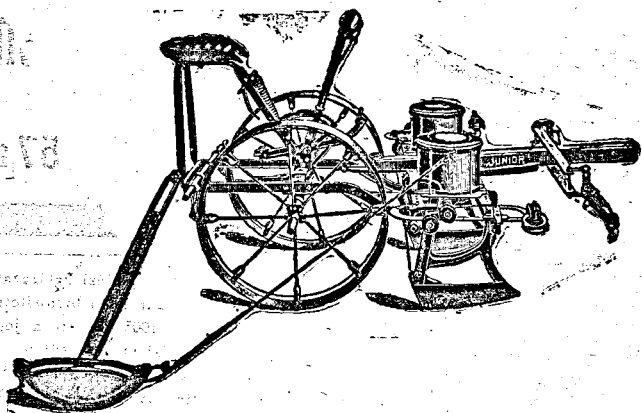
precíziós négyzetültetővel, művelje az

„**AVERY JUNIOR WEEDER**”

rugalmas fogu gyomirtó és porhanyítógéppel s a fejlődés későbbi időszakában az

„**AVERY JUNIOR CULTIVATOR**”

kapálógéppel.

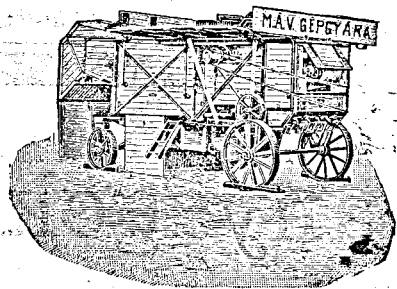
Tetemes mag és munkamegtakarítás! A kézierő teljes kiküszöbölése és **fél költség mellett duplattermést fog elérni.**

Fenti eszközök kizárólag cégünknel kaphatók. Kérjen ismertető leírást.

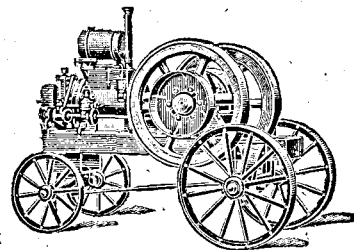
Bächer Rudolf — Melichár Ferencz.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Budapest, VI., kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Az állami gépgyár gyártmányai.

Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

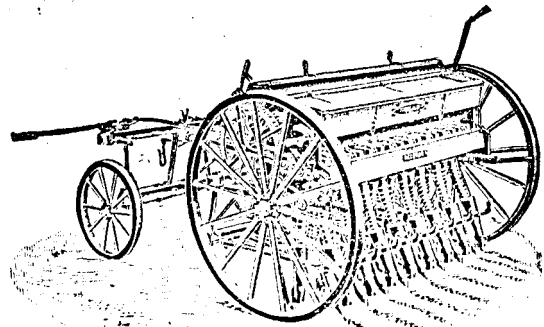
Utimozdonyok, gözekék, aratógépek, fűkaszálók, államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű. államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres, **Rekord** meritókanalas rendszerű és szab. **Rekord II.**

kombinált vetőgépek. — Különleges **répavetőgépek.**

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák.

Különféle talajművelő eszközök stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:
A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának

Vezérigypöksége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Állami segítség az apaállatok beszerzéséhez.	117
A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmények ismertetése <i>Juhász Árpád</i>	117
A „Benedekfü” termelése és jövedelmezősége. <i>Jászberényi András</i>	119
A székelykereszturi bikakiállítás. <i>Hlatky Miklós</i>	120
A magyaróvári bikaárverés. <i>Révy E.</i>	121
Irodalmi szemle.	121
Kisebb szakközlemények.	121
Egyleti élet.	122
Kormányintézkedések.	122
Vegyes közlemények.	122
Hírdetések.	

Állami segítség az apaállatok beszerzéséhez.

Abban a szerves akcióban, mellyel gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter a husdrágaságot az állattenyésztés fellendítésével kívánja mérsékelni, lényeges lépés a földmívelésügyi miniszternek új rendelkezése a köztenyésztésre szánt apaállatoknak állami közvetítéssel való beszerzésének új rendje, tárgyában amely lényegesen eltér az eddigittől.

Ezen rendelkezés szerint a községeknek engedélyezendő kedvezmények fedezésére szolgáló összeget a miniszter a Magyar Agrár és Járadék Bank részére utalványozta és a községeket terhelő vételár részlet fedezésére nézve úgy intézkedett, hogy a bank az ennek megfelelő kölcsönöket az érdekeltek részére engedélyezze és folyósítsa. A bevásárolt apaállatok vételárának kiutalványozása céljából a gazdasági felügyelőség havonként két ízben az addig eszközölt bevásárlásokról a kimutatást és a szükséges egyéb okmányokat a pénzügyintézetnek küldi meg. Ezen utalványba a bevásárolt tenyészállatok vételárából csakis azok vehetők be, amelyek az utalvány megszerkesztéséig köztenyésztési célra tényleg kiosztattak s amelyekre nézve a kötelező nyilatkozat a felügyelőséghez már beérkezett.

A megbízott pénzügyintézet ezen okmányok alapján az esedékes pénzüsségeket az eladónak azonnal, de legkésőbb nyolc nap alatt és közvetlenül utalványozva küldi meg.

Apaállataikat a gazdasági felügyelőség közbenjárásával bevásárló községeket a miniszter két félévi kamatmentes részletfizetés kedvezményében részesíti oly módon, hogy a

vételár hátrálék egész összege után fél évre, a fennmaradó felezés után pedig a kamatokat egész évre tárcája terhére elvállalja.

A községek az 1912. évtől kezdve állami közbenjárással beszerzett apaállatok vételár részletét nem az illetékes m. kir. adóhivatalba, hanem mindenkor és közvetlenül a Magyar Agrár és Járadékbank-nak tartoznak küldeni pontosan a kötelezvényben meghatározott határidőkben, aminek elmulasztása késedelmi kamattal és birsággal jár.

A múltban kiosztott állatok vételár részletei az illetékes adóhivatalhoz lesznek befizetendőek. Erre különös figyelemmel kell lenni, mert a pénztárak esetleges felcsereléséből netalán felmerülő költségekért, valamint az időközi kamatokért sem a kincstár, sem a bank felelősséget nem vállal.

Az egyes vármegyebeli gazdasági felügyelőségeknek az 1912-ben köztenyésztés céljaira beszerzendő bikák és kanok vételárának fedezésére megfelelő hitelt nyitott azzal az utasítással, hogy a meghatározott összeg felhasználása és szükség esetén póthitel engedélyezése iránt tegyenek javaslatot.

Felhatalmazza a miniszter a felügyelőségeket, hogy a beszerzendő bikák és kanok vételárából saját hatáskörében az illető községeknek (közirtokosságnak) anyagi helyzetük szem előtt tartásával átlagosan husz százalékos árkedvezményt engedélyezzen, oly módon azonban, hogy a legnagyobb méltánylást érdemlő esetben is az adott kedvezmény a 30%-ot meg ne haladja, tehát, hogy a bevásárlásra fordított teljes összeg 80%-ka minden körülmények között megtérüljön.

A tenyészkanok kiosztását a miniszter a részletezettnél nagyobb árkedvezmény nyújtásával kívánja előmozdítani s e végett a mutatóközlés megjelölésével esetről-esetre indokolt felterjesztést kíván a felügyelőségtől. Adományként apaállatokat — elemi csapásokat kivéve — a miniszter nem engedélyez.

Hasonlóképpen nem hajlandó a miniszter a jövőben a kiosztott és átvett apaállatok ára fejében elvállalt fizetési kötelezettségeket sem egészben, sem részben elengedni, vagy pedig a tenyészállatokban részesített községek vagy közületek részére fizetési határidő meghosszabbítást engedélyezni.

Az állami közvetítéssel beszerzett apa-

állatok elhullás elleni biztosítását egy évre az állam továbbra is magára vállalja.

Az állattenyésztés fejlesztése érdekében a földmívelésügyi miniszterrel egyidejűleg a belügyminiszter valamennyi vármegye törvényhatóságához és főispánjához rendeletet intézet, mely szerint ott, ahol a köztenyésztési célokra szolgáló apaállatok beszerzési költségére a községi költségvetésben fedezet nincs és az apaállatok állami közvetítéssel szerezhetők be az előjárás által és saját tevékenységére a községi költségvetés jóváhagyását megelőzőleg is folyósíthatók a kiadások és ezen kiadások utólag a községi pótköltségvetésbe állítandók be.

A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmények ismertetése.

VII.

Ha az eddig ismertetett sorbatrágyázási kísérletek eredményein áttekintünk, kétségen kívül elmondhatjuk azt, hogy a sorbatrágyázás kérdésével érdemes Erdélyben közelebbről foglalkozni. Ezen eredmények alapján a sorbatrágyázás megérdemli, hogy Erdély gazdái foglalkozzanak vele tüzetesebben, figyeljék meg annak a hatását, mert hisz a gyakorlatban végzett kísérletek eredményei nagyon kevés kivétellel jövedelmezők voltak. Ép azon körülmény, hogy a sorba vetett műtrágyával elért terméstartalom értéke általában, úgy a trágyázatlannal, mint a szórtrágyázattal szemben igen kevés kivétellel, jövedelmező volt, jogosít fel arra, hogy gazdaközönségünk figyelmébe ajánljam az azal való további részletesebb foglalkozást.

A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmények ismertetésének alapját csak egy évi termésadatok képezték és ép azért, hogy Erdélyben huzamosabb időn keresztül szerzett tapasztalatokra hivatkozassunk, kívánatos, hogy ez a kérdés napirenden tartassék, minél alaposabban és minél szélesebb körben, hosszabb időn keresztül legyen kipróbálva s hatásaiban megfigyelve.

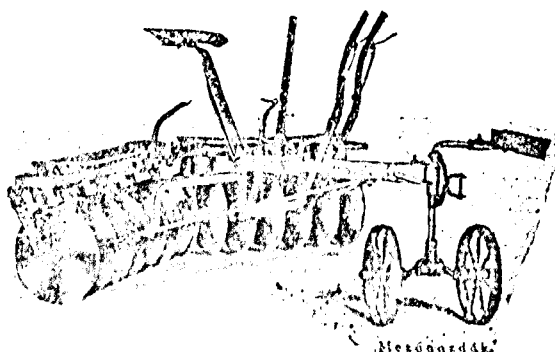
Midőn a sorbatrágyázás hatását megfigyelés tárgyává tesszük ne feledjük el, hogy annak a hatása kedvező s jövedelmező csak úgy lesz, ha azt megfelelően hajtjuk végre.

A sorbatrágyázásnak a gyakorlatban fokozottabb mértékben való elterjedése, szoros

A Deere-féle tárcsásborona

valamennyi tárcsásborona között a legmodernebb és legerősebb szerkezetű.

Mindenféle nagyságban és kivitelben készül.

Magyar
Mezőgazdák
Szövetkezete

BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 31. sz.

összefüggésben van az erre a célra alkalmas sorbaterágyázó gépeknek a géppiacon való megjelenésével. Ma már több gépgyáros hoz forgalomba ilyen kombinált vetőgépet.

Ezen különböző sorbaterágyázó gépek ma oly annyira tökéletesítve vannak, hogy azokkal jó, célirányos munkát lehet végezni; de természetesen csak az esetben ha azokkal a sorbaterágyázást helyesen végezzük el.

A sorbaterágyázás alkalmazása csak azon esetben vezethet eredményre, ha megfelelő körülményekkel végezzük azt.

Mindenekelőtt meg kell állapítani az adott viszonyoknak megfelelően felhasználható műtrágyát és annak mennyiségét. A különböző műtrágyák közül általában a gyorsabban ható, a növények által könnyen felvehető tápanyagot tartalmazók jöhetnek a sorbaterágyázásnál figyelembe. Az eddigi kísérleteknél, amint azt az ismertetésből láthatjuk, legnagyobb mértékben a szuperfoszfátot és kisebb mértékben a chilisalétromot használták fel. A többi műtrágyával Erdélyben sorba trágyázást egyáltalában nem végeztek. A folyó évben azonban más trágyatípusok, sorba trágyázásra való felhasználása is kísérlet tárgyát képezi.

Igen fontos a sorbaterágyázásnál a műtrágyából a megfelelő mennyiséget alkalmazni, mert a sorbaterágyázás jövedelmező csak ez esetben lesz. A megfelelő mennyiség megállapítása céljából kívánatos lesz összehasonlító sorba trágyázási kísérleteket végezni, mert hisz amint az ismertetett eredményekből láthatjuk, a különböző viszonyok között más és más mennyiségben adott műtrágyával érték el a legjövödelmezőbb eredményeket, pl. Alsódetrehemben 50 kgrm. Szuperfoszfáttal sorba trágyázott zab adta a legjövödelmezőbb terméstöbbletet, addig Fehéregyházán a 60 kgrm. szuperfoszfáttal, Novalyban pedig a 75 kgrm. szuperfoszfáttal sorbaterágyázott zab terméstöbblet értéke volt a legnagyobb.

Általában nagyon szeretik hangoztatni, hogy a sorbaterágyázás esetén fele annyi műtrágyát kell adni, mint szórva. Ezt nem szabad minden esetben irányadónak tekinteni, mert amint az ismertetett kísérletek adataiból megállapíthatjuk, voltak esetek, amikor nem a félmennyiségben adott szuperfoszfát adta a legnagyobb jövedelmet, hanem az annál nagyobb mennyiségben sorbaterágyázott pl. gyalui Rosenberger Sándornál a 100 kgrm. Sph-tal sorbaterágyázott árpa termése nagyobb volt, mint a 75 kgrm. szuper foszfáttal sorba trágyázotté szemben a 150 kgrm. szuper foszfáttal sorba trágyázott árppal. Hasonlóképp Fehéregyházán a 75 kilógrammal sorbaterágyázott árpa termése nagyobb volt, mint az 50, 60 kgrmmal sorbaterágyázotté; a 100, 120 kgrm. szórva trágyázottával szemben stb. Lehetnek viszont esetek, amikor a szórva adott műtrágya fél mennyiségénél kevesebb mennyiségben sorbaterágyázásra használt

szuperfoszfát adja a legkedvezőbb eredményt pl. a Fehéregyházán a 150 kgrm. szórva adott Sph. 675 kgrm. árpa termést adott, addig az 50 kgrm. Sph. sorba 736 kgrm. szemtermést eredményezett. Ezek mindemellett tesznek ta nubizonyságot, hogy a gazdák előzetes kísérleteket végezzenek és azoknak alapján döntés el, hogy a nagyban való alkalmazás esetén az adott viszonyoknak megfelelően milyen mennyiségű műtrágyát használjanak fel jövedelmezően.

Az alkalmazandó mennyiség helyes megállapítása azért is szükséges, hogy lássa az a gazda, hogy mennyi műtrágyát használhat anélkül, hogy az az egyes növények fejlődésére ártalmas volna. Az Erdélyben végzett kísérletek eredményei szerint a 100—125 kgrm. szuperfoszfát nem bizonyult károsnak, valamint nem bizonyult károsnak a 60 kgrm. chilisalétrom sem pl. Nagyiklódon az árpa alá alkalmazva. A kelleténél nagyobb mennyiségben alkalmazni a műtrágyákat a sorbaterágyázásnál nem célszerű, mert az esetleg már ártalmas is lehet a csirázásra, de nem tanácsos azért sem, mert nem mindig a nagyobb mennyiségben sorbaterágyázott műtrágya szolgáltatja egyben a legnagyobb jövedelmet is. Erre nézve például vehető a kolozsvári gazdasági akadémia két évi takarmányrépa sorbaterágyázási kísérletének eredménye, mely szerint mindkét évben a 75 kgrm. sorba adott Sph. a termés mennyiségét is, meg a terméstöbblet értékét is jobban fokozta, mint a 100 és 125 kgrm. sorba adott szuperfoszfát.

A leírt kísérletek eredményei szerint a 50—125 kgrm. sorba adott szuperfoszfát a buza, rozs, árpa zab, takarmányrépa kelésére nem hatott károsan, hanem ellenkezőleg, a mint azt több kísérletező megjegyezte, a kelése, valamint a fejlődést előmozdította.

Az igazság kedvéért meg kell említenem azt is, hogy két esetben károsan is hatott a kelésre, aminek az oka valószínűleg az volt, hogy az egyik helyen a búza, másik helyen az árpa csávázva volt és a csávázott vetőmagot teljesen nedves állapotban használták fel vetésre és azt még hozzá erősen sorbaterágyázták is. 100—150 kgrm. szuperfoszfátot használtak holdanként sorbaterágyázásra. Ha a csávázott vetőmagot kellőképpen megszikkadt állapotban vetették el, amint azt több helyen tették, az esetben nem tapasztalták a sorbaterágyázás káros hatását. Mindenesetre nagyon kívánatos, hogy gazdáink ez irányban is figyeljék meg a sorbaterágyázás hatását.

A sorbaterágyázás keresztülvitelére vonatkozólag az ismertetett kísérletekkel kapcsolatosan végzett megfigyelések alapján melegen ajánlom a sorbaterágyázó gépeket használó gazdák figyelmébe azt, hogy a gépek beállítására igen nagy gondot fordítsanak. A gépek beállításánál pedig ne csak arra ügyel-

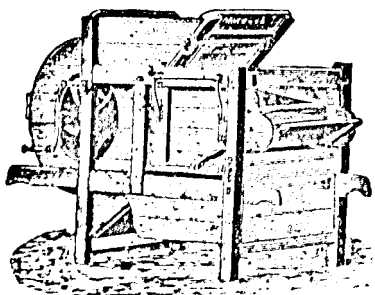
jenek, hogy a sorbaterágyázó gép az előírt mennyiséget vesse el pontosan, hanem arra is tekintettel legyenek, hogy a műtrágya a vetőcsoroszyák mindenikébe egyenletes mennyiségben kerüljön és ne vessen az egyik többet, mint a másik. Alkalmam volt több esetben tapasztalni, hogy erre nem fordítottak megfelelő súlyt, aminek a következménye volt az egyenetlen vetés.

Nem elég a munka megkezdése előtt pontosan beállítani a gépet, hanem szükséges a beállítás helyes voltáról munkaközben is meggyőződni. Ezt úgy tehetjük meg pl. a Rekord II-nél, ha az excentrikus korong mutatójának állását megfigyeljük, nemkülönben a mozgatható válaszfalak állására is ügyelünk, nehogy azok egyes nyílásokat elzárjanak.

Az elvetendő műtrágya mennyiség pontos beállítása céljából ajánlom a forgatási próbát el nem mulasztani, mert a beállítási skála nem minden esetben megbízható. Nagyon helyesen jegyzi meg gyalui Rosenberger a sorbaterágyázási kísérleteiről küldött ismertetésében, hogy „a forgatási próbát sohasem szabad mellőzni, mert arról győződtem meg, hogy az elvetendő műtrágya mennyiségét csakis így lehet pontosan szabályozni“.

A sorbaterágyázásra csak olyan műtrágyát használjunk, amely a lehetőségig száraz, porfinom. A darabos esetleges idegen alkatrészek által telített műtrágya a vetés jóságát veszélyezteti, mert azok a műtrágya, sőt egyes esetekben a vetőmag egyenletes vetését megakadályozzák. Különösen a szuperfoszfátos zsákokban használt papiros jöhet ezen tekintetben figyelembe. Ugyanis ezen papiros eltávolítása nagyon fontos, mert részben megnehezíti a gép munkáját, veszélyezteti a vetés egyenletességét és amellet költségesé teszi a szuperfoszfátot a gép műtrágyatartó szekrényébe való behelyezését. Több helyen panaszkodtak amiatt, hogy mennyire lassítja a szuperfoszfát betöltését a zsákokban található papiros-burok. Ezen vagy úgy segíthetünk, hogy határozottan kikötjük a vétel alkalmával, hogy a szuperfoszfátot anélkül szállítsák, vagy pedig a vetést megelőzőleg átrostáljuk a műtrágyát.

Több helyen azt a kifogást hozták fel a sorbaterágyázó-gépek munkája ellen, hogy dacára a pontos beállításnak, a vetés mégis hibás, egyenetlen. Ennek igen sok esetben az az oka, hogy a gépek munkájára nem ügyelnek. A sorbaterágyázó-gépekre ügyelni kell munkaközben, meg kell figyelni a tölcseket, csoroszyákat, helyesen működnek-e, időközönként célszerű lesz azokat kissé megvárnálni, ami által megakadályozhatjuk az eldugulásukat. A sorbaterágyázó-gépeket napközben többször tisztogatni kell, a tölcseket az erre a célra szolgáló kefékkel át kell húzni. Különösen a reggeli órákban észlelték azt,

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

hogy a gépek munkája nem tökéletes, nem szórja a műtrágyát egyenletesen. Ennek az szokott az oka lenni, hogy a vetőgépekben éjjelre műtrágyát hagynak, azokat kinthagyják a szabad ég alatt és nem takarják be. Mindenesetre gondunk legyen arra, hogy a műtrágya szekrényben ne maradjon éjjelre műtrágya. A műtrágya száraz szekrénybe kerüljön, az ne legyen nyirkos, harmatos, mert bizony így nagyon könnyen bekövetkezhetik az, hogy a gép egyenetlen munkát végez. Mindez természetesen munkát, időt vesz igénybe, de kedvező, jövedelmet szolgáltató eredményre csakis így lehet számítani, azért ezt meg kell tenni, amint azt több kísérletező ki is emelte, hogy a sorbetrágyázó-gépek munkájával csak az esetben volt megelégedve, amikor napjában többször tisztogatta; még pedig jóval többször kell tisztogatni, mint a közönséges vetőgépet.

A sorbetrágyázó vetőgépek ismertetésére jelen alkalommal nem akarok kitérni, de jellemző gyalui Rosenberger Sándor nagybérlő nyilatkozata azokról, aki azt a választ adta azon kérdésemre, mi a véleménye a sorbetrágyázásról esetleg az általa használt sorbetrágyázó gépről, hogy „a sorbetrágyázást igen jónak tartom s egy ilyen sorbetrágyázó gép beszerzése a legjobb takarékpénztár, mely a legnagyobb kamatot adja.“

Több oldalról hallottam azon aggodalomnak kifejezést adni, hogy a sorbetrágyázás a gazdákat a műtrágyázástól Erdélyben csak elfogja idegeníteni s még kevesebb műtrágyát fognak használni, mint eddig. Erre vonatkozólag csak annyit akarok megjegyezni, hogy a sorbetrágyázásnak az eddigi tapasztalatok szerint ilyen eredménye nem lesz, sőt néhány gazdaságot ismerek Erdélyben, ahol azóta, hogy a sorbetrágyázást kipróbálták jóval több műtrágyát használnak, mint annak előtte. Sőt van olyan gazdaság is kettő, ahol a szórtrágyázástól eltértek és ma már csakis sorbetrágyáznak, pedig az egyik bér gazdaság. Hogy ezt általánosan kövessék-e a gazdák, arra még az eddigi kísérletek alapján nyilatkozni korai volna, azt majd a jövő mutatja meg.

A rendelkezésemre bocsájtott sorbetrágyázási kísérletek eredményeinek tanubizonyossága szerint a sorbetrágyázásra felhasznált szuperfoszfát, katasztrális holdankint 75—100 kgrm, mennyiségben, adta általában a legkedvezőbb eredményt.

A sorbetrágyázásra helyesen és okszerűen megfelelő mennyiségben felhasznált szuperfoszfát az erdélyi viszonyok között:

1. számottévvő mértékben fokozta úgy a tavaszi, mint az őszi gabonaféléknek termésmennyiségét; még pedig nemcsak a szemtermést, hanem a szalmatermést is.
2. a csirázásra károsan nem hatott,
3. a gabonaféléknek a kelését és a fejlődését elősegítette
4. az ádámosi, nagyiklodi árpa s lada-

mosi zab kísérlet eredménye szerint az érést is kedvezően befolyásolta, amennyiben a sorbetrágyázott árpa, illetve zab egy héttel korábban érejt be,

5. a takarmányrépa kelését, fejlődését előmozdította olyan mértékben, hogy a takarmányrépa egy héttel korábban volt egyezhető; a termést tekintélyesen emelte,

6. úgy a gabonafélék, mint a takarmányrépa termésmennyiségét jövedelmezően fokozta.

Miután a rendelkezésemre álló kísérletek eredményei csak egy évi kísérletek eredményei, azért arra kérem azon igen tisztelt gazdátársaimat, akik az elmúlt évben összehasonlításokat végeztek a sorbetrágyázással, folytassák azt a jövőben is és figyeljék meg a sorbetrágyázás hatását minden irányban. De kérem azokat is, akiknek sorbetrágyázó gépük volt a múltban is, de összehasonlításokat nem végeztek, nem különben azokhoz is intézem kérésemet, akik most vettek ilyen gépeket, sziveskedjenek a most ismertetett kísérletek adatainak megerősítése vagy megcáfolása szempontjából sorbetrágyázott növényeket összehasonlítani a szórva trágyázottakkal és trágyázatlanokkal, hogy így minél több adat álljon rendelkezésünkre, melyeknek alapján rálehesse mutatni arra, hogy a sorbetrágyázás Erdélyben milyen mértékben fizeti ki magát.

Juhász Árpád.

A „Benedekfü“ termelése és jövedelmezősége.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia gyógynövény-telepe több év óta termel oly gyógynövényeket, melyeknek jövedelmezősége jóval felette áll a közönségesebb gazdasági növényeknek s melyeknek termelése a legtöbb gazdaságban nagyobb területen is keresztülvihető. Sajnos, hogy a telep kicsinyisége következtében, annak vezetősége nem termelhet egyes féleségeket olyan területen, hogy abból a jövedelmezőségre elfogadható adatokat tudna az érdeklődőknek nyújtani, aminek természetes következménye, hogy gazdáink nem igen vállalkoznak ezen növénytermelési ág kultiválására. Dr. Páter Béla a gyógynövény-telep vezetője oly formán igyekszik e bajon segíteni, hogy gazdákat kér fel a nagyobb területen való termelésre s az itt nyert jövedelmezőségi adatok nyujtanak majd felvilágosítást az érdeklődőknek. Így jutottam én is azon helyzetbe, hogy az 1911. évben $\frac{1}{4}$ kat. hold területen „Benedekfü“-vet termeltem, melynek termelésénél szerzett tapasztalataimat és a jövedelmezőségre vonatkozó feljegyzéseimet — miután igen sok teljesen ismeretlen adatot tartalmaz — az alábbiakban van szerencsém ismertetni:

A „Benedekfü“ egy éves növény. Magja tavasszal elvetve, még azon év őszién magot hoz. Termelik magjáért is, de főleg zölden beszárított szárjáért és leveléért, amelyet a benedik-

tiner készítésénél használnak fel. Ha leveléért termeljük, úgy évente 4—5-ször megkaszállható, azonban a termelést oly formán is lehet kombinálni, hogy két kaszálásból drogot készítsünk, azután tovább nem használjuk, hanem mának hagyjuk.

A termelésre vonatkozólag a következőket tartom szükségesnek közölni:

A „Benedekfü“ alá minden esetben őszszel szántsunk. Szükséges ez azért, mert csak így lesz porhanyó tavasszal a talaj, felülete csakis ez esetben tehető egyenletes simává s így kaszáláskor jóval több termés vehető le a földről. En a földet 25 cm. mélyre szántottam fel. Tavasszal vetés előtt csak boronáltam, vetés után pedig fahengerrel hengereztem.

Vetési ideje a legkorábbi tavasz, amidőn a föld kellőleg megszikkadt. Kísérletemet március 17-kén vetettem el s április 12-kén már szépen ki is kelt?

Vetése történhet kézzel előre kihuzott 3—4 cm. mély árkokba, vagy pedig géppel. A sortávcl mindkét esetben 25 cm. A géppel való vetés kissé nehézkes, mert az anyarozs nagysága mag egyik vége hosszabb szálkákkal bír, melyek a magvakat összefogják s így az eldugulás sokszor bekövetkezik. Ezen segítő pálcákkal mozgattattam a magot a magosztó nyílásokban s így nagyobb vetési hiba nem is fordult elő. Vetőmagmennyiség holdanként akár géppel, akár kézzel vetve huszonegy kgr.

Kelés után, április 18-án saraboló kapával megkapáltattam a sorközöket s a vetési hibákat kipótoltattam.

Első kaszálás május 22-én volt, amikor is a tisztán leveléből s semmi szárból nem álló, körülbelül 15 cm. magas zöld hajtást közönséges kaszával, teljesen töben vágattam le s a nyert leveleket azonnal kosarakkal a szárító-padlásra hordattam.

Junius 3-án újra megkapáltattam, itt-ott pótolattam, ugyanezen hó 30-án kaszáltattam másodsor, de már ekkor szárástól, mert a növekedés megindultával rögtön szárat is bocsát.

Második kaszálás után október 18-ig semmi dolog sem volt a táblán. Ekhor vágattam le harmadszor, azonban tisztán magnyérés céljából. Ugyanez alkalommal 2 napszámossal szedettem ugyan zöld hajtásokat is, azonban oly kevés mennyiséget kaptam, hogy a szedés nem fizette ki magát. A lekaszált levél és szárrészeket árnyékos száraz helyen kb. 5 cm. vastagon kell elteregetni és ott 10—15 napig száradni hagyni. A szárításra rendkívül ügyelni kell, mert ha ez helytelenül végeztetik, az áru értékét felére is lepaszthatja. Ezen körülmény a „Benedekfü“-termelésének nagy hátránya, mert sikerrel csakis ott termelhető, ahol megfelelő helyiség áll rendelkezésre. E célra kiválóan használhatók a padlások, magtár és fedett színek, melyek ezen időben ugyanis többnyire üresek. A megszáradt drog csomóba huzható s csak a nedvességtől kell óvni.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatós férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, közelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szőnyegszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajta és nagyságú szalon, ebédlő és konyha-szőnyeg, gyapju és csipkegöngyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli raktára.

Az eladott árut legjobb komlózsákba csomagolni, oly formán, hogy egy döngölő fával a zsákot a lehető legkeményebbre tömjük s aztán bevarjuk. A csomagolóknak munkavégzés közben állandóan cukrot kell adni, mert a levegővel a „Benedekfü“ igen keserű pora a szájba jut s oly erős kesernyés izt ad, hogy cukor szopogatása nélkül a munkások képtelenek dolgozni.

A magtermelés céljából meghagyott harmadik kaszálást jó legalább egy hétig rendesen körülbelül ugyanily ideig boglyában hagyni, hogy jól kiszáradjon. Jól cséplhető közönséges cséplőgéppel. Én lóhere-cséplővel csépltettem s elértem, hogy a magvak 90 százalékanak a szálkái letöredeztek, minek folytán ezen mag géppel minden nehézség nélkül elvethető lesz. A cséplőgépből kikerült mag 1—2-szer megrostálendő. A nyert drogáruból mintát küldtem 3 magyar kereskedőnek, akik azt q-ként 40—45 korona árban akarták átvenni lakóhelyükön, vagyis engem terhelt volna a szállítás költségei is. Ilyformán kénytelen voltam az I. és II. kaszálást Németországba Cäsar et Loretz hallei cégnek eladni, ki az első kaszálású áruért 66, a másodikért pedig 54 koronát adott Kolozsvarott s a kikötött árat becsülettel ki is fizette. A harmadik kaszálás alkalmával nyert kevés drogot, valamint a nyert magot Magyarországon adtam el, első 50, másodikát pedig 90 fillérért kgr.-ként.

Terméseredményem s a befolyt nyersjövedelem 400 ölon a következő volt:

I-ső kaszálás zölden 930 kg.:
szárazon 106 kg. à 66 fill. = 69.96 K.
II-ik kaszálás zölden 1485 kg.:
szárazon 208 kg. à 54 fill. = 112.34 K.
III-ik kaszálás zölden 58 kg.:
szárazon 12 kg. à 50 fill. = 6.00 K.
III. kaszáláskor nyert mag 47 kg.:
à 90 fill. = 43.30 K.

Nyersjövedelem: 230.60 K.

Termelési költségeim a következők voltak:

400 öl I. o. szántóföld földbére 20 K — fill.
Trágyázási költség a trágyázás
harmadik évében . . . . . 8 K — fill.
Őszi mélyszántás . . . . . 3 K — fill.
Tavasszal fogasolás, vetőgéppel
való vetés és vetés után
hengerezés . . . . . 5 K 20 fill.
Első kapálás és pótlás . . . . . 7 K 50 fill.
Második kapálás és pótlás . . . . . 7 K 20 fill.
Első kaszálás, gyűjtés, behordás
és széttergetés . . . . . 8 K 30 fill.
Második kaszálás, gyűjtés, be-
hordás és széttergetés . . . . . 9 K 90 fill.
Magnak hagyott „Benedekfü“
learatása . . . . . 1 K 80 fill.
Zöld hajtások leszedése magnak
hagyott „Benedekfü“ről . . . . . 5 K 90 fill.

Magnak hagyott „Benedekfü“
gyűjtése, cséplése és ros-
tálása . . . . . 6 K 50 fill.
Vetőmag ára: 6 kg. à 90 fillér 5 K 40 fill.
Komlózsákok vételára . . . . . 10 K 30 fill.
Az áru csomagolása és vasutra
való szállítása . . . . . 7 K 70 fill.
Forgótöke hamata, az eddigi
költségek 10 százaléka . . . . . 10 K 67 fill.

Összes kiadás: 117 K 37 fill.

Levonva a 230 K 60 fillér, nyersjövede-
lemből a feltüntetett 117 K 37 fillér terme-
lési költséget, marad tiszta jövedelem 1/4 hol-
don 113 K 23 fillér, vagyis egy kat. holdon
kereken 450 korona.

Habár kísérletem területe szintén nem
volt oly nagy, hogy a nyert adatok feltétlen
elfogadhatók lennének, mégis miután feljegy-
zésem a legpontosabban végeztem a bene-
dekfü jövedelmező volta ezen kísérletből fel-
tétlen kitünik. Ez alapon, mint jól jövedelmező
növényt annál inkább is ajánhatom a Bene-
dekfüvet gazdatársaimnak, mert iránta külföl-
dön oly nagy kereslet van, hogy csupán egy
németországi kereskedő hajlandó 1912. évben
10000 métermázsa drogot átvenni.

Jászberényi András.

A székelykereszturi bikakiállítás.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi mi-
nisterium, az E. G. E. és az O. M. G. E.
erkölcsi és anyagi támogatása mellett február
hó 29-én és március 1-en zajlott le a székely-
kereszturi országos jellegű magyar erd. fajta
bikakiállítás és tenyészállatvásár oly fényes
anyagi és erkölcsi eredménnyel, milyenre az
erd. magyar fajta szarvasmarha leglelkesebb
hívei is alig mertek reménykedni.

A minőséget leginkább bizonyítja az alább
ismertetendő vásári eredmény.

Felhajtott 8 nagy tenyésztő — Sperker
Ferenc szakszerű igazgatósága alatt álló radnóti
uradalom, Pap Kálmán, Ugron Zoltán, Bárczay
Gyula, Gr. Somsich Tihamér, Nemes Ödön,
Sándor Albert, Br. Kemény József — 67 drb.,
45 kistenyésztő 62 drb, 8 község 8 drb. ösz-
szesen 137 drb 2—3 éves magyar erd. fajta,
2 kistenyésztő 2 drb. nyugati fajta bikát, 23
kistenyésztő 29 drb. borjastehenet, 19 kiste-
nyesztő 20 drb. 2 éves, 18 kistenyésztő 21 drb.
3 éves üszőt, 3 kistenyésztő 5 drb. vegyes jel-
legű nyugati tehenet és üszőt.

A bírálalatot négy bizottság végezte, a
legnagyobb feladat a 129 drb. magán bika
megbírálására kiküldött bizottságra hárult, amely
alapos meg szemlélés és megbeszélés alapján a
következően ítelt: 300 K, 250 K, 150 K, 100 K
államdíjakat adott a radnóti uradalom Győző,
Ugron Zoltán Piros, Bárczay Gyula Viktor, s
Pap Kálmán Purdó nevű bikájának. Az E. G.
E. 200 K díját, mint harmadik díjat gróf Som-
sich Tihamér Bojtár nevű bikája kapta, a többi

államdíjat 100, 100 és 75 K, továbbá az O.
M. G. E. 50, 50 K díját kistenyésztők u. m.
Németh Mihály, Fodor Mózes, Gavrilla Miklós
Kovács János, Burszán Sándor bikái nyerték el.

A községi bikadíjakat — 25, 20, 15, 15
kort. — Nagyalambfalva, Medesér, Ujszékely,
Székelykeresztur nyerték.

A borjastehen díjak — 60 K és bronz
érem, 50, 45, 35 K állam- és 25 K egyleti dí-
jat Elekes Dénes, Csomor István, Patakfalvi
József, Kerestély Márton, Lőrinczi József, Fo-
dor Samu székely kisgazdáknak, a három éves
üsződíjak — 50 K és bronz érem, 40, 30, 25
K államdíj, 20, 10 K egyli. díj Kovács Károly,
Fekete Pál, Feleki B. Sándor, Csoma Lajos,
Havadi János és Demeter Domokos kisgazdáknak,
a két éves üsződíjak — 40, 35 K állam-
díj, 30, 20, 15 K egyleti díj — Kovács Károly,
Nagy János, Lőrincz Mózes, Varga Mózes, Sza-
kács Mózes kisgazdáknak íteltettek.

A bírálatok lejártával megindult a vásár.
A marostorda-, csik-, besztercenaszód-, nagy-
küküllő- és udvarhelyvármegyei gazdasági fel-
ügyelők siettek községeknek a legjobb biká-
kat biztosítani, rövid pár óra alatt nagytenyész-
tők 45 drbot adtak el 47,350 K-ért, 23 kis
tenyésztő 25 drbot 17,390 K és 5 község 5
bikát adott el 3370 K-ért, eladatott tehát te-
nyészteségi célra felhajtott 137 drb-ból 75 drb.
vagyis 55%, 68,110 K-ért.

A legnagyobb árat 2500 K-t fizette Beth-
len István gróf a radnóti uradalomnak, a köz-
ségek közül Felsőrákos 2000 K fizetett egy
bikáért ugyancsak a radnóti uradalomnak, a
mely uradalom még hármát adott el 1500—
1500 K-jával, tehát 5 bika után 9000 koronát
vett be, ami 1800 K átlag árnak felel meg,
amely eredmény fényes tanubizonyosága Sper-
ker Ferenc tenyésztői talentumának. 6 bikát 1185
átlagárban adott el Pap Kálmán somogyoni bérlő,
1060 K átlag árat ért el 5 drbbal Bárczay
Gyula, 915 K átlag árat ért el 12 drbbal Ug-
ron Zoltán stb.

A bírálalat és vásár lejártával társas ebédre
gyűlt a gazdaközönség, ahol lelkes felköszön-
tőkben éltették: dr. Sebesi János alispánt,
dr. Serényi Béla m. kir. földmivelésügyi mi-
nisztart és képviselőjét dr. Koós Mihály min.
oszt. tanácsos kirendeltségi vezetőt, dr. Koós
Mihály a kiállítást rendező gazdasági egyesü-
letet és vezetőit, br. Dániel Lajos a földmive-
lésügyi miniszterium szakközegeit, Ugron Zol-
tán az E. G. E. és az O. M. G. E.-t és elnök-
ségeit stb. Üdvözlő sürgöny küldetett Serényi
Béla gr. m. kir. földmivelésügyi miniszterhez
és gr. Haller János főispán, gazd. egyesületi
elnökhöz, kit betegsége akadályozott a kiállí-
táson való megjelenésben.

Hlatky Miklós, g. e. titkár.

<p>Kitüntetések:</p> <table border="0"> <tr><td>Arad</td><td>Pancsova</td></tr> <tr><td>Budapest</td><td>Szofia</td></tr> <tr><td>Belgrád</td><td>Szeged</td></tr> <tr><td>Berlin</td><td>Szatmár</td></tr> <tr><td>Lovrin</td><td>Szabadka</td></tr> <tr><td>Lugos</td><td>Temesvár</td></tr> <tr><td>Nagybecskerek</td><td>Veszprém</td></tr> <tr><td>Nagyvárad</td><td>Wien</td></tr> <tr><td>Porsony</td><td>Zenta</td></tr> <tr><td>Pécs</td><td></td></tr> </table>	Arad	Pancsova	Budapest	Szofia	Belgrád	Szeged	Berlin	Szatmár	Lovrin	Szabadka	Lugos	Temesvár	Nagybecskerek	Veszprém	Nagyvárad	Wien	Porsony	Zenta	Pécs		<p>Fajbaromfi!</p> <p>Fajbaromfi!</p>	<p>Keltető tojások!</p> <p>Reitter Oszkár</p> <p>főkapitány fajbaromfi gazdaságában</p> <p>Nagybecskereken kaphatók Angliá- ból hozatott telivér</p>	<p>fajtszta, legelsőrendő Hófehér Orpington, hófehér Wiandotte (amerikai kítőnő téli tojók). Sárga Orping- ton, fekete Langsán, kendermagos Plumet Rocks tyuk- tojások, valamint hófehér óriás pekingi kacsas tojások darabja 60 fillér.</p> <p>Rázásmentes faláda csomagolás ingyenes. Hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.</p> <p>Állami nagy aranyérem.</p>
Arad	Pancsova																						
Budapest	Szofia																						
Belgrád	Szeged																						
Berlin	Szatmár																						
Lovrin	Szabadka																						
Lugos	Temesvár																						
Nagybecskerek	Veszprém																						
Nagyvárad	Wien																						
Porsony	Zenta																						
Pécs																							

A magyaróvári bikaárverés.

Február 29-én árverezte a Magyaróvári Szarvasmarha-tenyésztő Egyesület Levél és Mosonszólnok kisgazdáinak tenyészbikáit. Ez az árverés nagyon sok tanulságos dolgot rejtett magában s megpróbálom azokat elmondani az árverés eredményeinek ismertetése kapcsán.

21 kisgazda vett részt az árverésen 29 db átlagosan 1½ éves tenyészbikával. A felhajtott bikák külre elég kielégítő képet nyújtottak, de igazán feltűnően szép külsejű kevés akadt közöttük. Hanem aki azután bepillantott az árverési katalógusba s ott a leszármazási adatokra csak egy futó pillantást is vetett, az megemelhette kalapját. 4000—5000 literek diszlettek ottan. A 3—4—5 ösig levitt pontos törzskönyvi adatok olyan kiváló termelőképességről tanuskodtak, hogy aki nem ismeri az Egyesületnek pedáns ellenőrzési munkálatait, s a lelkiismeretességet, amellyel fenntartani igyekszik és fenntartani tudja a bejegyzett adatok teljes hűségét, az kételkedni kénytelen azok valóságában. Igazán kiváló, elsőrendű anyagot produkáltak ezek az ügyes sváb gazdaemberek, de lelkes vezetőikbe vetett hitük s a megfogadott tanácsoknak a jutalma nem is maradt el. Öröm volt látni, hogy az ország különböző részeiből idesereglett vevők hogyan igyekeztek 40—50—70 koronás ráigérésekkel kiküzdeni maguknak az egyes állatokat.

Rövid 2½ óra alatt zajlott le a 29 db állat elárverezése, amelyből csupán 2 db maradt eladatlanul.

Hogy micsoda harc folyt le, azt a következő számok mutatják legjobban:

Sorszám	Korona			Sorszám	Korona		
	Kikiáltási ár	Vételár	Vételár többlet		Kikiáltási ár	Vételár	Vételár többlet
1	800	2010	1210	15	11700	19640	7940
2	600	1330	730	15	600	850	250
3	1500	2210	710	16	1000	1220	220
4	600	1300	700	17	600	890	200
5	1500	2200	700	18	550	720	170
6	600	1180	580	19	1500	1630	130
7	700	1250	556	20	600	710	110
8	600	1060	460	21	600	700	100
9	600	1030	430	22	600	700	100
10	1200	1610	410	23	400	480	80
11	600	1010	410	24	700	750	50
12	1000	1400	400	25	550	600	50
13	600	950	350	26	1000	1010	10
14	800	1100	300	27	1000	1010	10
Átvétel	11770	19640	7940	Összeg	21400	30820	9420

Az eladott állatok kikiáltási ára 21.400 korona volt s ezzel szemben az eladási ár 30.820 kor., vagyis az állatok átlagban a kikiáltási ár 44% -ával keltek el magasabban.

Pedig ez a kedvező differencia jelentékenyen fokozható lett volna, ha az idővel pazarabbul, a gavallérsággal pedig fukarabban bantak volna az árverezők. Az egyes állatok árverezése 5—6 perc alatt befejeződött. Aki csak egy kicsit ismeri a parasztembert, az tudja, hogy ő nagyon fontolgatva vásárol, meghányja-veti magában, hogy mit adjon az állatért, szereti előbb jól körülnézegetni, mielőtt ráigérne még. Itt erre nem volt ideje. Épen mellettem állt két községi bíró, akik szintén venni akartak, de mire ők elhatározták magukat s ráigértek volna az 1000-re 10 koronát, arra már másfelől 1100 körül jártak. Pedig 10 bika községi tulajdonba ment, tehát jelentős számot képviseltek ezen nehézkesebb vevők. Ha ezeknek idejük lett volna gondolkodni, jóval magasabbra verték volna fel az árakat. De hát ez nem volt cél, s épen az is volt oka a sietésnek, mert tudták a vezetők, hogy a jó értékesítés biztos, tulságosan felleveretni az árakat pedig felesleges dolog.

Kissé hosszúra nyult ez a beszámoló, pedig csak a legmarkansabb pontokat ragadtam ki az eseményekből, amelyek így pusztán tényként előadva is érdekesek, jellegzetesek és tanulságosak. Mutatják az Egyület magas nivóját és áldásos működésének fényes eredményét.

A Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület rövid 15 év alatt megmutatta, hogy helyes uton haladva, ha sok küzdelemmel is, de meg lehet még a legkevésbé intelligens kisgazdák csoportját is nyerni a kor gazdasági vívmányainak. Hány képzett gazdától vezetett gazdaság van, ahol a meggyökeresedett maradiság csirájában fojt el minden helyes újítást! Vagy tán nem is az ő bűnük ez! Nem is annyira maradiságból ellenségei az új eszméknek, mint inkább érthető bizalmatlanságból azők iránt. A vezetők gyakran hibás, legtöbbször pedig még nem teljesen megérett, nem kétségkívül helyesnek bizonyult eszméket adnak közkézre meleg ajánlattal. Pedig ami újat ajánlunk, az legyen legalább is olyan jó, mint aminőnek híreszteljük, mert a csalódással nem csak ez egytől, de a haladás, az ulítás eszméjétől üzzük el gazdáinkat. Ha az eszme bevált, ha azt látja a gazdaember, hogy tényleg javára van az, akkor felébred hite s nehezebb feladatok is megoldhatók vele. Ékesen szóló példáját mutatják ennek ezen mosonmegyei kisgazdák, akik olyan állattenyésztők lettek kinevelve, hogy akárhány intelligens gazda eljöhetne tanulni — most már őrülük. De van is ám itten bizalom a vezetők iránt. Egy uri ember, mikor érdeklődtem nála a kisgazdák viselkedéséről, így felelt: „Ha Ujhelyi azt mondja, tejbekását adjatok a teheneteknek, holnap mind tejbekását esznek.“ És ez így van.

Hogy ennek a határtalan bizalomnak a megszerzése mennyi munkába, önfeláldozásba került, csak az képzelheti el, aki ismeri a paraszt embernek bizalmatlanságát, örökös gyanakvását és a vérbe átment maradiságát. De megtörte a jeget a kimondott tanácsot nyomon követő beigazolódásnak ereje.

Tudom jól, hogy lehetetlenség, s nem is azt akarom én mondani, hogy ambícióval és tudással mindenki és mindenhol érhet el ilyen eredményeket. De azt merem állítani, hogy egy kis lelkesedéssel és áldozatkészséggel az intelligens gazdaközönség is a maga szűkebb-tágabb körében sokat, nagyon sokat lendíthetne állattenyésztésünk továbbfejlesztésén. De ez a munka csak úgy lehet igazán eredményes és áldásos, ha abban a gazdaközönség zömét alkotó kisgazdák serege is részt vehet, nem pedig az eredménytelen példaktól visszariadva ellentáborot alkot. Az az irány, amelynek követésében a kisgazdák serege részt vesz, már magán hordja az életrevalóság bélyegét, mert a kisgazdákat megnyerni csakis olyan eszméknek lehet, amelyek pénz hoznak a konyhára.

Szolgáljon mindenben például a most várolt árverés fényes eredménye, amely egy nehéz és hosszú, de áldásos munkásságának jól kiérdemelt jutalma volt.

Révy E.

IRODALMI SZEMLE.

»Mezőgazdasági Kalauz«.
(Felhívás a gazdaközönséghez.)

A kereskedelmi élet mindinkább hiányát érzí egy oly jegyzéknek, amely a vásárolni szándékozókra a közvetlen beszerzési források felől kimerítőn tájékoztatná, amit a gazdasági szaklapok szerkesztőségeihez intézett sok ily irányú kérdéskérdés is bizonyít. Hogy ezt a hiányt pótolják, *Buday Barna*, a „köztelek“ felelős szerkesztője és *Konkoly Thege Sándor dr.*, a »Köztelek« segédszerkesztője »Mezőgazdasági Kalauz« címmel egy könyvet fognak kiadni, amely a közvetlen beszerzés útmutatója lesz.

A »Mezőgazdasági Kalauz« tehát lehetőleg bő címjegyzékét fogja tartalmazni azoknak

a gazdaságoknak, melyek általános keresett állatfajták tenyésztésével, növényfélések termesztésével, illetve növényi és állati termékek előállításával kiterjedtebben foglalkoznak. A könyv a következő gazdasági produktumokra nézve fog közölni beszerzési forrásokat.

1. *Tenyész- és haszonállatok.* (Ló, szamár, öszvér; szarvasmarha, sertés, juh, kecske, baromfi, házinyul, eb, hal és méh összes ismertebb fajtái.)
2. *Állati termékek.* (Vaj, sajt, turó, szalonna, zsir, gyapju, bőr, tojás, libamáj, libatoll, méz, viasz, lótt és élővad.)
3. *Vetőmagvak.* (Gabonafélék, hüvelyesek, gyök- és gumós-, olajos, takarmány-, kereskedelmi és gyógynövények összes közismert félésegei.)
4. *Facsemeték és oltványok.* (Fontosabb gyümölcsoltványok és csemeték, gazdasági hasznofák, diszfák és diszcserejek csemetéi és oltványai, továbbá amerikai szőlővesszők és európai szőlőoltványok.)
5. *Gyümölcsök, konyhakerti termények és bor.* (Alma, körte, birs, szilva, barack, cseresznye, meggy, dió, nemes gesztenye, csemegeszőlő, káposzta, saláta, paprika, paradicsom, borsó, zöldbab, hagyma, spárga, sárgarépa, petrezselyem, zeller, korai burgonya, ugorka, dinya, torma, különféle borkok.)

A könyv második része a gépek, eszközök s a gazdaságokban használt különféle ipari produktumok beszerzési forrásait fogja ismertetni.

Minden nagyobb gazdaságnak érdeke, hogy ebbe a sok ezer példányban kinyomandó könyvbe beiktattassék, de aki kedvező összeköttetéseivel fogva nem szorul ajánlásokra, kára annak sem származik abból, hogy róla az érdeklődők szélesebb köre is tudomást vesz. A nyilvánosság ezuttal a gazdaságoknak semmiféle anyagi áldozatba nem kerül, mert a szerkesztőség a kérdőíveken bejelentendő adatokat teljesen díjtalanul teszi közzé.

A munka azonban annál értékesebb lesz, minél több adatot ölel fel s miután a munka célja a termesztők és fogyasztók kölcsönös tájékoztatása, tehát nyilván közérdekű hivatást szolgál és így méltán remélhető, hogy a gazdaközönség a vállalat sikere érdekében nem fogja sajnálni azt a fáradságot, mely néhány kérdőív kitöltésével jár.

Mindazoknak a gazdaságoknak, amelyek az elősorolt produktumok valamelyikének kereskedelmi célra való előállításával foglalkoznak a bejelentésre szolgáló kérdőíveket egyszerű felszólításra készséggel küldi meg a »Mezőgazdasági Kalauz« szerkesztősége (Budapest IX., Köztelek-u. 8).

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Libanevelési fogások.** Amint a libák a tojásból kibujnak, minden harmadik éjjel felfrissített kakukfűvön kell őket altatni. Az eledelüket célszerű káposztalével locsolni, sőt mikor a kéthetes kort elérték, ételük közé apróra vagdalt savanyukáposztát keverni. Igen hamar megszokják és megkedvelik s nem hullanak el, Amíg a héthetes kort eléri, minden harmadik napon egy késhegynyi gentianagyökért kell nekik adni. Az első tíz napban a libák lehetőleg együtt legyenek anyukkal s buzakorpával kevert főtt és apróra tört tojást kell nekik adni. Előnyös, ha az ólba szép, üde, felszakított gyepdarabok tételnek, mert azokon a legelést megszokják. Ködös, nedves időben, amíg a legelő fel nem szárad, nem szabad a libákat kihajtani, mert másképp hamar elhullanak. A legtöbb liba júniusban hullik el, mikor tollasodni kezdenek. Apró férgek kinözzák őket. Ha a fejüket rázzák, nyakukat meresztik, szárnyukat lebecsátják, enni nem akarnak, mindez a baj jelensége. Ekkor fejüket a fülek tájékán babérolajjal gyakran meg kell kengetni.

+ **Korai uborkák nevelése.** Kora tavasszal a magokat középszerű jó vízátbocsátó cserepekbe termékeny homokkal kevert kerti földbe ültetik. Minden edényben 3 mag jön, melyeket a cserep szélétől egy hüvelyk távolságban háromszödel alakban ültetnek. Amint a fiatal növényeken két levél mutatkozik, az edényeket fűtetlen szobában napos ablakba állít-

ják, ahol később enyhe időjárás mellett levegőt is kaphatnak, a melyhez lassan szoktatni is kell őket. Májusban, ha utólagyoktól többé tartani nem kell, meleg fekvésű ágyon, egymástól nyolc láb távolságban mástól láb mély vermetek készitünk, ezekbe friss ló-, juh- vagy kecske-trágyát nyomkodunk, erre jó termékeny földet teszünk s ebbe az edényből kifordított növényeket osztatlanul beleültetjük. Kedvező időjárás mellett a növények gyorsan fejlődnek. Hat edény 18 növény szép ágyat foglal el s meglehetősen sok korai uborkát ad, mely kevés fáradságba és költségbe kerül és rendszeren bővebben terem, mint a melegágyban.

+ **Milyen fát ültessünk kis kertekbe.** Kiseb kert-tulajdonosok sok esetben rávannak utalva arra, hogy a zöldséges kertekben gyümölcsfákat ültessenek. Ilyen helyekre mindenkéltől a legjobb, ha egészen törpe almafákat ültetnek. Ezek sokkal előnyösebbek a magas törzsű gyümölcsfáknál. Az utóbbiaknak nagy térre van szükségük, még pedig úgy a koronájuknak, mint a gyökérüknek ha felnőnek s azért idővel semmiféle zöldséget sem lehet köztük termelni míg a törpefák köreit mindig fel lehet használni zöldség tenyésztésre; mert e sorfák közé a nap mindenkor behatolhat. Egy nagy előnyük, hogy igen könnyű azoknak tisztítása s koronájuk megritkítása és hernyózása. A magas fákhoz képest mindig kevés helyet foglalnak el s mivel fejlődésüket metszés által könnyebben lehet szabályozni, jóval korábban teremnek. A törpefák kevésbé árnyékolják be a talajt s így zöldségtenyésztésre mindig nagyobb hely marad. Vannak azonban a törpefáknak még más előnyeik is, A törpefák gyümölcse rendszeren nagyra fejlődnek, zamatosabbak, a minnek okát az képezi, hogy a törpefának gyümölcse közelebb esik a földhöz s így több meleget nyer a talajtól. A nagy viharoknak sincsenek úgy kitéve, mint a magas törzsűek. A gyümölcs leszedése sem kerül olyan költségbe, mint a magas törzsűeknél, könnyebben és jobban is végezhető.

+ **A hagyma korai vetése.** Minél korábban jelenik meg a konyhakertész valamely terménnyel a piacon, annál jobb áron adhatja el, csak hogy nem minden konyhakerti növény magját lehet korán vagyis rendes idejénél előbb vetni. A hagyma magját könnyebb talajban már januárban vagy február elején vethetjük, nehéz talajban márciusban. E célra igen alkalmas a portugáli óriási csemegehagyma, melyet hamar megkedvelték mindenütt, ahol termesztését megkísérelték. Megjegyzendő azonban, hogy azt is éppen úgy, mint a többi délvidéki hagymák magját, előbb langyos melegágyba kell vetni.

EGYLETI ÉLET.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabály szerű *rendes közgyűlését* Kolozsvárt, 1912. évi március hó 31-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (Attila-utca 10. sz.) megtartani, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgatóválasztmány jelentése az egylet 1911-ik évi működéséről.
3. Pénztári jelentés az egylet 1911-ik évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatban:
4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Az 1912-ik évi költségelőirányzat megállapítása.
6. A múlt évi rendes közgyűlés óta az egylet kebelébe lépett tagok bejelentése.
7. Választások: 1 elnök, 2 alelnök, 24 igazg. vál. tag. és az áll. jellegű bizottságokra.

8. A választmány által esetleg átteendő ügyek.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányának Kolozsvárt, 1911. évi december hó 19-én tartott üléséből.

Br. Bánffy Ernő,
egyleti elnök.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet *kolozsvár-megyei osztálya* 1912. év március hó 17-én délelőtt 10 órakor Kolozsvárt a Vármegyeház tanácsstermében évi *közgyűlést* tart a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó, tartja Dózsa Endre cs. és kir. kamarás, alispán, sz. o. alelnök.
2. Előadó jelentése az 1911. évi szakosztályi működéséről s 1912. évi munkatervéről.
3. *Meskó Pál*, az Orsz. Gazdaszövetség (Budapest) szerkesztő-titkára szabad előadást tart: A gazdák együttműködéséről, gazdakörök, szövetségek tömörüléséről.
4. Indítványok*

Kolozsvár, 1912 március hó 7-én

A szakosztály elnöksége.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Állami segítség szövetkezeti székhez és népház építésére. A földmivelésügyi kormány arra a tapasztalatra jutván, hogy az altruista szövetkezetek nincsenek tisztában azokkal az elvekkel, amelyeket a miniszterium a házépítési célokra engedelmizett állami segítségek elbírálásánál követni szokott, leiratban közölte az »Országos központi Hitelszövetkezet«-tel, hogy a házépítési segítségnek két fajtáját különbözteti meg I. *Népházak* alatt a leirat szerint a községek, mint erkölcsi testület által létesített oly középületek értendők, amelyek — ha nem is kizárólag, de minden esetre első sorban. — a község munkásnépének érdekében fennálló szociális intézmények elhelyezésére szolgálnak. Ilyen népházak létesítésére a miniszterium csak akkor nyújthat segítséget, ha azokat a község, mint erkölcsi testület létesíti és abban elhelyezést találnak: a községi munkásközvetítő hivatal, a gazdasági munkás- és cselédszolgálat helyi bizottságának a hivatala, a népkönyvtár, a téli háziipari tanfolyam és a téli foglalkoztató műhely. A népházakban, amelyekben a szeszes italok kimérése föltétlenül tilos, találhatnak helyet aztán a helyi szövetkezetek is, amennyiben a létesítési költségeknek az általuk szükségelt és igénybe vevendő helyiségek arányában reájuk eső hányadát viselik. A népházak fölépítését előmozdítani hivatott állami segítség föltételeként esetenként kiköti a miniszterium, hogy a népház vezetésére egy helyi bizottság alakítsassék, amelynek tagjait felerészben az alispán nevezi ki, felerészben a község előljárósága választja. II. A községek által létesített népházakkal szemben a szorosan vett *szövetkezeti házak* alatt egy vagy több szövetkezet által, esetleg közösen is létesített olyan épületek értendők, melyekben a földmivelésügyi miniszter meghatározása alapján, a szövetkezet, vagy szövetkezetek céljaira szükséges helyiségek és esetleg még a helybeli gazdakör találnak elhelyezést. Ilyen szövetkezeti házak létesítéséhez az érdekeltség hozzájárulásának föltétele mellett s ezen hozzájárulás arányában, a körülmények esetenként való mérlegelésével, a vonatkozó terv s költségvetés ismeretében a költségek bizonyos há-

* Esetleges indítványok március 15-ig terjesztendők be az alispáni hivatalba. Gyűlés előtt és után az E. K. E. múzeumot, az egyetemi könyvtárat, az egyetemi ásványtani és növénytani gyűjteményeket tekinthetik meg a gazdaköri küldöttek. D. u.: a gazdasági akadémia belső telepét.

nyadái általában örökre szóló segítség, esetleg, amennyiben a szövetkezet a szükséges tőkét kölcsön útján fedezné, a kamatterhek vagy azok egy részének néhány évre a földmivelési tárca terhére való elvállalása alakjában hajlandó a miniszterium állami támogatást ezentul is nyújtani. Az »Országos Központi Hitelszövetkezet« a szövetkezeti ház céljaira kért állami segítségre vonatkozó kéréseket, ha ez iránt megkeresik készséggel fölterjeszti a miniszteriumhoz.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Az E. G. E. számtartási tanfolyama** f. hó 4., 5 és 6-án tartatott meg a vármegyeház kistermében.

A számtartási tanfolyam célja volt: Tájékoztatni a gazdaközönseget arról, hogy 1903-ban, amikor gazdaságuk 1912. évi tiszta jövedelme után is megadóztatnak és így adózási tekintetben új helyzet áll elő, minő eljárást kell követniök, illetve: hogyan kell számadásaikat vezetniök, hogy az 1909. évi X. t.-c. rendelkezései miatt méltánytalan károsodást ne szenvedjenek.

A tanfolyam előadói voltak: Dr. Seyfried Károly g. akad. tanár és Wolszky Győző gazd. szaktanár. Dr. Seyfried Károly előadta az új törvény ismertetését és a kapcsolatos jogi kérdéseket, Wolszky Győző pedig a gazdasági számtartás elméleti és gyakorlati részét.

A tanfolyamot Lészai Ferenc e. g. e. alelnök nyitotta meg s a tanulságos előadásokat a következők hallgatták meg: Gróf Bethlen Pál, Gr. Béldi Kálmán, Gyárfás Benedek, Br. Bánffy János, Lészai Ferenc, ifj. Gaál Albert, Dr. Gaál Dezső, Dr. Gergely Sámuel, Lovas János, Kovács Béla, Szántó István, gy. Rosenberger Sándor, ifj. Gaál József, Elek Árpád, Reithofer Ferenc, Br. Appel Jenő, Dr. Sipos Aladár, Gr. Bethlen Béla, Veress Sándor, Groisz Ottó, Juhász Árpád, Dr. Cséser Lajos.

— **A Magyar Gazdaszövetség nagygyűlése Siófokon.** A »Magyar Gazdaszövetség« igazgatóválasztmánya nagy örömmel vette tudomásul Darányi Ignác elnöknek azt a bejelentését, hogy Óváry Ferenc a Balatoni Szövetség ügyvezető alelnöke a legmesszebbmenő segédkezést és támogatást ajánlotta fel Siófokon tervezett nyári nagygyűlés sikerének előmozdítása körül. Az igazgatóválasztmány köszönetének kifejezése mellett ennek kapcsán megállapodott abban, hogy a nagygyűlés június 19-én (szerdán) tartassék meg Siófokon. Pallavicini Ede örgróf javaslatára a somogyvármegyei előkészületekkel a »Somogyvármegyei Hitelszövetkezetek Szövetségét« bizták meg.

— **Országos tenyészállatvásár Budapesten.** A székesfővárosi Tatterszal-telepen március 9-ikén megnyitó országos tenyészállatvásárra 255 bikát, 86 tehenet és üszőt, 459 koca, 77 anyajuhot, 648 tenyészkanat és 436 kocát fognak felhajtani. Az állatok kiwaggonozásáról és a vasutról a vásár istállóiba szállításáról a rendezőbizottság gondoskodik. A fővárosi foggyasztási adó fizetése alól a vásárra hozott állatok mentesek, ha a rendezőbizottság által megküldött szállítási igazolás kíséretében jönnek.

— **Falusi háziipari tanfolyamok.** A földmivelési miniszterium támogatásával Kolozsmegye 6 községében rendezett az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya 6-8 hetes háziipari tanfolyamot. Ezek közül március hó 3-án fejeztették be Keszűben és Vajdakamaráson a faragó tanfolyamok; ugyanilyenek zárultak aznap *Gyaluban és Magyarlónán*. Mindkét helyen 18—20 gazdalegény dolgozott állandóan nagy szorgalommal úgy, hogy a március hó 3-ki bezáró alkalmával egy-egy szép kiállítás raktak egybe gazdasági és házi faragott szerszámokból. *Gyaluban Papp János* iskolaigazgató és gazdaköri elnök, *Magyarlónán Balogh Árpád* gazdaköri elnök buzgólkodtak a tanfolyam si-

kere érdekében. A gyalui tanfolyamot Gaál Elemér gyalui főszolgabíró zárta be buzdító beszéddel, a kiállítást Csérer Lajos dr. szakosztályi előadó vizsgálta meg és utóbb Juhász Árpád akad. tanár tartott nagy figyelemmel hallgatott gazdasági előadást, a kirendeltség megbízásából.

— **Tengeri kiállítás Gyaluban.** A faragó tanfolyam ünnepélyes bezárásával kapcsolatban a gyalui gazdakör a székely kirendeltség anyagi és erkölcsi támogatásával jól sikerült tengeri kiállítást rendezett. E kiállításon, mely Erdélyben a maga nemében az első, 56 kiszagda vett részt, több mint 70 mintával. A Gaál Elemér főszolgabíró. Dr. Csérer Lajos, Juhász Árpád gazd. akad. tanárok, Dr. Bittera Miklós tanársegéd, Papp János igazgató, Sztán János és Kádár András kiszagdákból megalakult bírálóbizottság az I. díjat (egy kézi kapáló-gépet) Binder Jánosnak ítélte oda. Díjat nyertek még Marián Vaszi, Doczi Márton, Szász Mihály és Mayer Gergely egy-egy tengeri darálót. A kiállításon Juhász tanár tartott ismertető előadást.

— **A borászati szakoktatás reformja.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének irodalmi szakosztálya Istvánffy Gyula elnöklésével tartott ülésén a szőlészeti és borászati szakoktatás reform-tervezetével foglalkoztak. Czeiner Nándor, Löherer Andor és Szepessy József felszólalása után a tervezet bevezető indokolásának elkészítését Drucker Jenő kir. tanácsos, igazgatóra bízták és elhatározták, hogy az indoklás beterjesztése után ismét napirendre tűzik a tárgyat. A magyar szőlőművelés történetének megírására egy pályamunkaterv érkezett be. Erre való tekintettel újabb pályázatot írnak ki és a munka jelentőségével arányban a pályadíjat 3000 koronára emelik fel. Végül a tavasz folyamán rendezendő szőlészeti- és borászati előadások programját állapították meg.

— **Tenyészsértés kiállítás és vásár Nagyváradon.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesület 1912. március hó 17-én és 18-án Nagyváradon tenyészsértés kiállítást és vásárt rendez. A kiállítás a vasuti állomás közelében, az Eprekerten lesz megtartva.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,
szőlővessző és oltványtelepe,

Margitta, Biharmegye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **Gazdaköri előadások a műtrágyázásról Kolozsmegyében.** Az erdélyrészi miniszteri kirendeltség megbízásából a Műtrágyákért Értékesítő Szövetkezet előadója *ifj. Széll Mihály* okl. gazda, a székelyföld több vármegyéjében elvégezve a műtrágyázást ismertető népies előadásait, f. hó 2-án Kolozsmegyében Választon és Bonchidán tartott a népes gazdakörökben szabad előadást a műtrágyázásról, március 3-án Szucság és Méra községekben, 5-én a turei gazdakörben, 6-án Egeresen tartott előadást, s 7-én a bánffyhungyadi gazdakörben befejezte körutját. Sok helyütt nagyobb gazdák vállalkoztak is tavaszi műtrágyázási kísérletek megkezdésére. A megye 10 községében még 1910 őszén indultak meg ugyancsak a műtrágyát

értékesítő szövetkezet ingyen trágyájával kiszagdak között is kísérletek. Tekintettel a csapadékdús télre, ha sikerülnek ezen kísérletek és jó eredményt mutatnak majd aratáskor — valószínű, hogy Kolozsmegyében is fokozódni fog a műtrágyák használata.

Benzinlokomobil 14 lóerejű, kitűnő állapotban, allg használt, hírneves gyártmány, ugyanott egy angol gyártmányu, 6 lóerejű Crossley nyersolajmotor teljesen új, vízűtő készülékkel és kocsiszerkezettel ellátva, mindkét gép kedvezményes áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Megkeresések »Alkalmi vétel« jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

2719

Szőlőoltvány eladás. Ifj. Székely Gábor érmelléki oltványtelepen (Bihardiószeg), jó minőségű szőlőoltványok 1000 darabonként 130 koronáért kaphatók jótállás mellett. Árjegyzék ingyen.

2716.

BIRTOK,

2713

1000—1500 hold, többnyire szántó, erősen megterhelve, instrukcióval együtt megvételekre kerestetik. Ajánlatok „Reális 2500“ (32690) alatt kéretnek: Schwarz József hirdetőjébe, Budapest, Andrassy-ut 7.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-ú. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Eredeti

Quedlinburgi

répamag

oberndorfi, eckendorfi. olajbogyó és

ólomzárólt elsőrendű

lucernamag

kapható:

2712

Sugár Fülöpnél Kolozsvár

Deák Ferenc-utca 11. szám.

Telefon: 1093.

TÖRLEY

TALISMAN CASINO-RÉSERVÉ

2678.

Haszonbéri hirdetmény.

A kolozsvári ref. kollegium az Elővölgyben fekvő kb. 76 kat. hold területű kaszálóját nyilvános írásbeli és szóbeli árverésen haszonbérbe szándékozik adni. A haszonbérlet ideje 1912. április 1-től 1924. április 1-ig terjedő. Kikiáltási ár évi 1100 K. azaz egyezeregyszáz koronában állapítatik meg. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt az árverező kezéhez letenni, illetőleg zártírásbeli ajánlataikhoz mellékelni. A szóbeli árverés 1912. március hó 10-én d. e. 11 órakor a ref. kollegium gazdasági irodájában (Farkas-utca 16. sz.) fog megtartatni és ugyanezen időpontig nyújtandók be a zárt ajánlatok is. Az ajánlatok az ajánlattevőkre azonnal, a kollegium nézve csak a főhatóság jóváhagyása után kötelezők.

Kolozsvár, 1912, március hó 3. 3718

A ref. kollegium előljárósága.

BIRÓ LAJOS, BRÓDI SÁNDOR, HERCZEG FERENC
KENEDI GEZA, KÖBOR TAMÁS, KOZMA ANDOR

az írók és ujságírók színe-java írják a legjobban szerkesztett, teljesen független legelterjedtebb és legnagyobb magyar napi lapot

AZ UJSÁG-ot

2715 Vasárnap: „Asszony“, „Gyermek“ „Automobil“ és „Sport“ melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJARI ÖDÖN.

Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BELA,

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . K 28.— Negyed évre . . . . . K 7.—

Félévre . . . . . K 14.— Egy hónapra . . . . . K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon 80—100—200—280 oldal.

MEGRENDELŐ-CIM:

AZ UJSÁG kiadóhivatala

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 54. szám.

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon egyformán 10 fillér

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzvizonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglévő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10—50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Eladó vetőmag.

Az erdélyi róm. kath. státus

radnóti uradalomban

kitünő minőségű, rendkívül bőtermő
hektoliterenként 79,5 kilogramm súlyu

tavaszbuza eladó.

Métermázsánként 26 korona árban
Radnót vasut állomáson. Vevő zsákjaiban vagy önköltsé-
gen zsámitott szákokban.

Megrendelhető:

Uradalmi Intézőség Radnót.

2709

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

2666

Mütrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Az „Üstökös“

szab. szőlőporozó a legjobb és legolcsóbb!

Anyagban és munkaidőben 65 százalék megtakarítást biztosít a szőlőgazdának. A mun-
kásnak csakis a jobb kezét veszi igénybe, míg a balkéz szabadon marad és azzal a
munkás a szőlőlombozatát félre tolhatja. Az „Üstökös“ szőlőporozó a rézkénport **köddé**
porozítja, és így a rézkénpor a virágfürtök legrejtettebb helyeit is belepíti.

A gyümölcsfák virágzaskor csakis az „Üstökös“ porozóval porozhatók, mert csakis ezzel
a porozóval lehet függőleges irányban porozni. Porozás nélkül pedig szép gyümölcsöt
egyéáltalán nem termelhetünk.

Az „Üstökös“ szőlőporozó ára darabonként 10 korona.

Megrendelhető a feltalálónál: **CARY SMIL** szőlőbirtokosnál Szabadka, Czorda B.-u. 19. szám.

Az „Üstökös“ szőlőporozó a folyó évben lényeges javítással tökéletesítve kerül forga-
lomba, úgy hogy minden várható igényt kielégít

Prospektust kívánatra ingyen küldök. Ajánlatos idejében megrendelni, hogy kellő időben
kéznél legyen!

2721

Gépesz-kovács

kerestetik május elsejére
való belépésre,

aki józan életű, lóvasalást,
gazdasági gépek javítását érti és
egy helyben huzamosabb ideig
szolgált.

Bizonyítvány másolatok, fizetési
igény megjelölésével küldendők:

Báró Bánffy Dezső örökössei
kissármási gazdaságába.

Kolozsmegye.

2701

Modern gazdasági épületeket,

mindennemű istállókat, tejgazdasági és
hűtőtelepeket, takarmánycsűrőket,
pajtákat, takarmányszárítókat, gazdasági
erő-és világítóüzemeket

tervez és berendez,

a gazdaság körében előforduló
építészeti és gépészeti kérdések-
ben tanácsot ad

2669

Esső Andor és Hocholtzer Ödön

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

építészeti és műszaki irodája,

Budapest,

VIII., Baross-utca 97. sz.

Telefon 92-80.

Bérlet felosztás következtében azonnal

Eladó

a dési bikakiállításon csoportdíjat nyert tenyészetből

erdélyi magyar faj (Sperker-féle)

12 drb 3-7 éves **tehén** (részben kisborjas, részben előhasu)
4 drb éves, 4 drb másfél éves **üsző**, 6 drb éves, 2 drb más-
fél, 3 drb két éves **bika**.

2714

Mintegy 300 mázsa prima **széna** és 2000 mázsa buza, rozs és **zab szalma**.

Bővebb felvilágosítást nyújt: Nuszbacher Ignác

Esztény, vasuti állomás Nagyiklód, (Szolnokdobokamegye.)

Legolcsóbb bevásárlási
forrás nagyban és ki-
csinyben mindennemű
zsákokban, vízmentes
takaró és sátor pony-
vákban, kötél, spárga és
zsinégárúkban, lópokró-
cokban és takarókban.

Gáspár Gyula és Társa
zsák-, ponyva és kötéláru keres-
kedése és kölcsönző intézete

Marosvásárhely,

Kossuth Lajos-u. 14. 2699

Telefon 392. Telefon 392.

Manilla kéve-
kötő zsinetek
eredeti gyári
árban.

Uradalmi számadások

átvizsgálását elvállalja e téren
nagy gyakorlattal bíró

2564

szakember.

Cim a kiadóhivatalban.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kiméző eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéknál alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA
a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle
zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző Intézet.** Tessék ajánlatot kérni!
2260

I. oszt.
kifogástalan, jégverés- és peronoszpora-mentes fajtiszta szőlőoltványok darabonként 20 fillérért kaphatók:
Scheiner M. és fia
szőlőoltvány telepén
Teke, Kolozsmegye.
Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen. 2661

A Heller-féle „KING”
gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecset munka 20-szorosát teljesíti!

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. »King» tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás és előmunkálattal feleslegessé tesz.

Ezen gép egy nap alatt kifertőtlenít.
Gyártók azonkívül: 2684

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Megszilóm szivattyúval asonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágú (szóróv) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kéjjenek leírást. Képviselek kerestetnek.

RÖCK ISTVÁN gépgyára
BUDAPEST, I., Budafoki-út.
Gyártmányok:
Alló és fekvő **gőzgépek** bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű **gázgenerátorok** és **gázgépek** szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű **gőzkazánok** különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk **Worthington** és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és **jéggyárak**.
Gépberendezések **malmok, téglagyárak, olajgyárak** és **képfestő-gyárak** részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és **szőlőzúzók.** 2010

Csemegealma: Kiváló finom minőségű, egészséges példányok legnemesebb fajokból vegyesen, öt kilós postakosárral 4.50 kor., 25 kilós ládával 20 korona, 50 kilós ládával 36 koronáért.

Stájeralma (compotalma). Középnagy, egészséges példányok métermázsánként 60 korona 25 kilós ládával, 16 kor. tíz kilós kosárral, 7 korona ötkilós, postakosárral 3.60 korona. **Vajonkörték** kiváló finom, télifajokból, ötkilós postakosárral 7 koronáért. **Csemegecsószó** legszebb magyar schasla, öt kilós postakosárral 12 korona. Messinai sárga édes fajnarancs öt kilós postakosárral 2.80, eredeti ládával 360 darabbal 13 korona, eredeti ládával 180 darabbal 7.50, eredeti ládával 300 darabbal 15 kor., eredeti ládával 150 darabbal 8 kor., eredeti ládával 200 darabbal 12 kor., eredeti ládával 100 darabbal 7.50 kor. **Catániai legjobb minőségű vérpáros fajnarancs**, öt kilós postakosárral 3.20 kor., eredeti ládával 360 darabbal 14 kor., eredeti ládával 180 darabbal 8.—, eredeti lád. 300 drb. 15 kor., eredeti lád. 150 drb. 8 kor., eredeti ládával 200 darabbal 13 kor., eredeti ládával 100 drb. 8 korona. **Citrom elsőrendű**, öt kilós postakosárral 2.60 kor., eredeti ládával 180 drb.-bal 4.60, eredeti ládával 360 darabbal 8.80 kor., **Karfiol olasz eredeti kosárral** 18 darabbal 3.50, öt kilós postakosárral 2.00 koronáért szállítja utánvétel nélkül bérmentetlenül, szavatolt fagymentesen csomagolva:

Hoppe Antal Rákospalota,
2708 (Budapest mellett.)

Eladó erdő.

A kötelendí erdőben fatömeg:

A Felső-zsuki erdőben fatömeg:

Vastagsági osztály	Darab	Mű és haszonfa m. ³	Tüzifa m. ³	Összesen m. ³
I.	50	67	40	107
II.	648	445	150	595
III.	4612	1144	285	1429
IV.	100	—	30	30
Főösszeg	5410	1656	505	2161

Vastagsági osztály	Darab	Mű és haszonfa m. ³	Tüzifa m. ³	Összesen m. ³
I.	14	18	42	60
II.	208	305	150	455
III.	3044	2064	1000	3064
IV.	775	251	100	351
V.	1100	—	250	250
Főösszeg	5141	2638	1542	4180

A becsült felvették 1908. szept. 10-én.

A becsült felvették 1907. dec. 21-én.

Értekezhetni mindkét erdő iránt tulajdonos báró **Petrichevich Horváth Kálmánnal.**

Felső-Zsukon u. p. Alsó-Zsuk Kolozsmegye.

2710

Eladó
Dr. gróf Teleki Domokos ur Omé tósága, többszörösen kitüntetett geryeszegi magyar erdélyi tenyészetében
10 drb., erős csontozatu, nagytüstü, kifogástalan küllemü, tenyészképes,
2 évet töltött hika.
Ugyanott e'adó 14 drb. egy éves l-só rendű fehérszörű mangalica kan is drb 120 kor.
Érdeklődőknek megkeresésre készséggel ad felvilágosítást **Geryeszeg,** (posta, távirda, telefon, vasutállomás.)
Pálffy Dezső,
2687 intéző.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

2686

I-SZOR
kevesebb
a gond,
II-SZOR
kevesebb
a munka,
III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

Ész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs

[Számítalan elismerő nyilatkozat!]

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port is.**

FORHIN-gyártó, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

kérjen ingyen és bérmentve leírást.

Méltóságos báró Kemény Árpád ur alsógaldi gazdaságában egy gyakornoki állás f.év március 15-ig betöltendő. Fizetés havi 40 korona, butorozott szoba, fűtés, világítás és teljes ellátás mosáson kívül. Pályázóktól a román nyelv bírása megkívántatik, kik kérvényüket, melyek vissza nem küldetnek, bizonyítványuk egyszerű másolatával küldjék

Báró Kemény Árpád ur
óméltósága címére 2711
Budapest, Pannonia szálloda.

KOLOZSVARI TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamatláb mellett.

Jelzálogkölcönöket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Értékpapirokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra.

Árnkra előlegel ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

448. sz.:
1912.
KOLOZSVÁRI M. KIR. GAZDASÁGI AKADEMIA.

Eladó kanok.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia elad:

16 drb. 1 évet betöltött szőke mangalica kant
darabonként 180 koronáért.

10 drb. tisztavérű választott berkshire kanmalacot
40 korona darabonkénti árban.

2720

Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt, I. oszt. minőségben, 60 bor- és csemegefajban lelkiismeretes kiszolgáltatás mellett szállít:

Róth Testvérek
szőlőoltványtelepe
Medgyes. Nagykovácsfalva.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
2683

A legkiválóbb faju nemesített
gyümölcsfák
kaphatók Hoffmann Ignác
Szeged 2689
ujszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőtelepítők!

A sikeres telepítés első feltétele a jó anyag és a kellő alanyfajta alkalmazása!

Ajánljuk: saját termelésű fásoltványainkat, amerikai sima és gyökeres, európai sima vesszőinket, teljesen kifogástalan elsőrangú minőségben.

Marosmenti Szőlőoltványtelep Szövetkezet.

Központi iroda: Marosvásárhely Széchenyi-tér 52 sz. Telefon szám: 3. Sürgőnycim: Szőlőtelep Marosvásárhely. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Telep: 120 kat. hold területű.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

Korneuburgban, Wien mellett.

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

**KWIZDA-féle
RESTITUTIONS-FLUID**

mosóvíz lovaknak.

Ára egy üveg 2 korona 80 fill.

50 év óta használják udvari istállóban és verseny-istállóban, nagyobb megerőltetések előtt és után erősítőszert az erő visszaszerzésére, továbbá az izmok merevsége esetében stb., a lovakat a trainingben erőpróbákra képesíti.

Cimke- és csomagolás védve; valódi csak a fent látható védjeggyel.

Kwizda-féle

békavarkenőcs lovak és szarvasmarhák számára, 1 tégely . . . 2 kor.

Blister,

szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely 2 kor.

Patakenőcs,

merev és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 400 gr. K 2-50 fill.

Pataragasz,

mesterséges pataszaru, 1 rudacs 1 kor. 60 fill.

Kwizda-féle Kresolin-kenőcs patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló . . . 2 kor. 20 fill.

Kóllka-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence 3 kor. 20 fill., 1 karton 1 kor. 20 fill.

Gillszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelence ára kor. 3 20, 1 karton kor. 1-20.

Hashajtó-pilulák, lovak számára (Physie), 1 bádogszelence 4 korona. 2660 I.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: **Kwizda Ferenc József** cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

CEMENTTETŐCSEREPEK, 2681 II.
CEMENTÜRTÖMBÖK,
CEMENTFALAZÓTÉGLÁK,

cementlapok,
alag és csatornázási csövek; lépcsők,
kerítésoszlopok, határkövek stb. stb.
legelőnyösebben

Dr. GASPARY

GÉPEIN ÉS FORMÁIN

állíthatók elő.

Legújabb ismertetési brosúra 443 sz. homok, kavics, bányahulladék salak, stb., értékesítésére díjmentesen.

Különlegességi gépjáró,

Dr. Gasparv & Co. Märkranstädt,
Leipzig mellett. (Németország.)

Homokmegvizsgálás ingyen.

Telefon 410.

Winkler József

Telefon 410.

szőlővessző és szőlőoltvány termelő Arad, (Batthyány-utca 11.)
Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből:

1.000,000

kiváló szép, fajtiszta, dus gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén nagymennyiségű:

sima és gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál.

Winkler József,

Arad, (Batthyány-utca 11.)

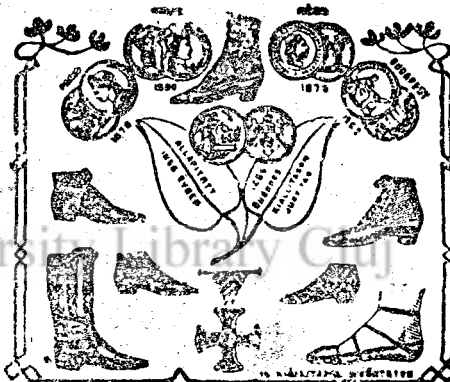
2674

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használat, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

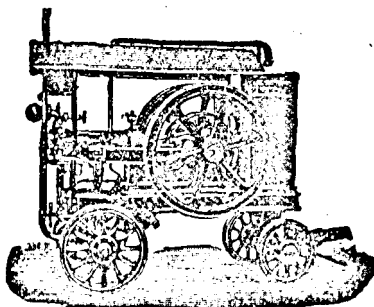
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

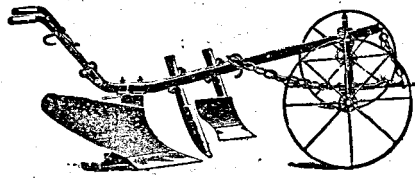
Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. – Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

2685

A „Bächer”
féle egy és többvasu

acélekék és hegyiekék

a legjobbak.

Az ekefejek törhetetlen tégelyacélból készülnek és

az ekék feltűnő kevés

vonóerőt igényelnek.

Árjegyzékkel szívesen szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajművelő eszközgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Az eredeti „Melichar” gyártmányu

„Unicum Drill”

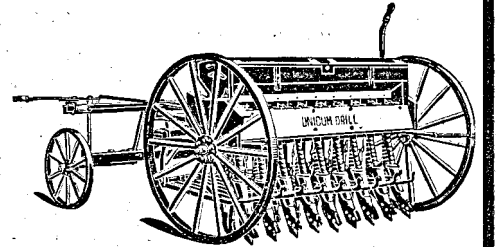
sorvetőgépek és az ezzel azonos vető-
szerkezetű sortrágyázásra berendezett

„Imperator”

vetőgépek utólérhetetlen tökéletességüknél fogva páratlan köz-
kedveltségnek örvendenek.

Óvakodjon

: utánzatoktól! :

2672

Melichar Ferenc

szabadalmazott vetőgépgyár.

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarha tenyészet, a növendék bikák és bikaborjokkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót”-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészeinek apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik közhírré, hogy jelenleg és folytatólag **egész éven át beszerezhetők, darabonként 1000 koronától fölfelé**, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és corecte testalkatu tenyészvikák, amelyeknek sulya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli sulyu példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2667

A „Sándortelep” Ujvidéken

azonnali vagy tavaszi szállításra, évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő megbízható termékeit ez idén is megvételre ajánlja és pedig:

Fásoltványokat,

Zöldoltványokat,

Amerikai alanyvesszőket,

Különféle értékes hibrideket,

Európai gyökeres szőlővesszőket,

Európai sima szőlővesszőket, oltási célokra,

Európai sima szőlővesszőket, kiültetésre.

Legjobb és fajtiszta minőségben. Olyan dus választékban, minőt egyetlen hazai telep sem nyujthat. Nagy mennyiségben.

Jutányos árak mellett.

ADAMOVICH SÁNDOR

szőlőnagybirtokos és a „SÁNDORTELEP” tulajdonosa
UJVIDÉK (Bács-Bodrogmegye).

Képes árjegyzékemet a fajok részletes leírásával, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

2677